

د افغانستان بانک

آمریت عمومی نظارت از مؤسسات مالی غیر بانکی

مقررہ اجارہ مالی

تاریخ تعدیل: دلو 1398

فهرست مطالب

1	
1	فصل اول: احکام عمومی
1	ماده یکم: مبنی
1	ماده دوم: اهداف
1	ماده سوم: ساحه تطبیق
1	ماده چهارم: اصطلاحات
3	فصل دوم: جواز دهی
3	ماده پنجم: صدور جواز
3	ماده ششم: شرایط اخذ جواز
4	ماده هفتم: شرایط لازم برای هیئت نظار، هیئت مدیره و سهامداران
4	ماده هشتم: شرایط لازم برای هیئت نظار
5	ماده نهم: شرایط لازم برای مدیریت های ارشد اجرایی
5	ماده دهم: درخواستی
5	ماده یازدهم: اسناد ضمیمه درخواستی
7	ماده دوازدهم: تثبیت معلومات
7	ماده سیزدهم: طی مراحل درخواستی
7	ماده چهاردهم: مدت جواز
7	فصل سوم نظارت از فعالیت های موسسات اجاره مالی
7	ماده پانزدهم: شرایط مورد نیاز گزارش دهی
8	ماده شانزدهم: موضوعات که مستلزم منظوری د افغانستان بانک میباشد
8	ماده هفدهم: بررسی و نظارت موسسات اجاره مالی
8	ماده هژدهم: فعالیت نظارتی (داخل ساحه و خارج ساحه)
9	ماده نوزدهم: لغو جواز
9	ماده بیستم: ابطال جواز
10	ماده بیست و یکم: اعلامیه لغو یا ابطال جواز
10	ماده بیست و دوم: پیامد های لغو یا ابطال جواز
10	ماده بیست سوم: مجازات
10	فصل چهارم: صنفبندی و جبران خساره داراییهای استیجاری

- 10 ماده بیست و چهارم: شرایط لازم برای صنفبندی داراییهای استیجاری
- 11 ماده بیست و پنجم: کتگوری صنفبندی داراییهای استیجاری
- 11 ماده بیست و ششم: زمان بندی/ باز سازی مجدد داراییهای استیجاری
- 11 ماده بیست و هفتم: حدی اقل شرایط جبران خساره
- 12 ماده بیست و هشتم: حذف
- 12 ماده بیست و نهم: شرایط شناسای درآمد
- 12 ماده سی ام: داراییهای تصرف شده مجدداً در مقابل باز پرداخت اجاره های اعطا شده
- 12 ماده سی و یکم: سیستم اداره معلومات و شرایط گزارش دهی
- 13 ماده 32: مشخصات صنفبندی داراییهای استیجاری
- 15 فصل پنجم: احکام متفرقه
- 15 ماده 33: تطابق با مقررہ ها
- 15 ماده 34: تطابق با شرایط گزارش دهی
- 15 ماده 35: مدیریت خطرات
- 15 ماده سی و ششم: شرایط لازم برای انجام معامله با اشخاص مرتبط
- 16 ماده سی هفتم: گزارش معاملات اشخاص مرتبط به د افغانستان بانک
- 16 ماده سی و هشتم: محدودیت بالای حد اکثر مجموع اجاره اشخاص مرتبط
- 16 ماده سی و نهم: اجاره بزرگ و تمرکز دارایی های استیجاری
- 17 ماده چهلیم: محدودیت های عمومی بالای مجموع اجاره ها به یک اجاره گیرنده یا گروپ اجاره گیرندگان مرتبط
- 17 ماده چهل و یکم: تاریخ انقضاء

فصل اول: احکام عمومی

ماده یکم: مبنی

این مقرر به تاسی از ماده 27 قانون اجاره مالی منتشره جریده رسمی شماره 1128 سال 2014 ه.ش به منظور تنظیم امور نظارت و جوازدهی وضع گردیده است.

ماده دوم: اهداف

اهداف این مقرر قرار ذیل می باشد:

- (1) ایجاد زمینه مناسب برای د افغانستان بانک جهت صدور جواز، نظارت از اجاره دهندگان و تنظیم فعالیت های اجاره مالی در کشور؛
- (2) حصول اطمینان از تطبیق مؤثر قانون اجاره مالی
- (3) ترویج اجاره به عنوان یک ابزار برای تمویل دارایی ثابت؛ مانند: ماشین آلات، تجهیزات، وسایل نقلیه و یا اموال؛ و
- (4) ترویج رقابت در بازار مالی.

ماده سوم: ساحه تطبیق

- (1) احکام این مقرر بالای تمام اجاره دهندگان داخلی یا خارجی که در کشور فعالیت های فعالیت های اجاره مالی ره به پیش می برند، قابل تطبیق می باشد؛
- (2) این مقرر بالای بانک های که از جانب د افغانستان بانک جواز فعالیت دریافت نموده اند، قابل تطبیق نمی باشد؛ و
- (3) این مقرر و قانون اجاره مالی بالای روابط میان اجاره دهنده و اجاره گیرنده که تحت قانونی مدنی اداره می شوند، قابل تطبیق نمی باشد.

ماده چهارم: اصطلاحات

برعلاوه اصطلاحات ذیل، مفهوم اصطلاحات مندرج قانون اجاره مالی به اصطلاحات مندرج این مقرر نیز اطلاق می گردد، مگر این که در متن طوری دیگری ذکر شده باشد:

- (1) **قانون اجاره مالی:** عبارت از قانون اجاره مالی منتشر جریده رسمی شماره 1128 سال 1394 ه.ش می باشد.
- (2) **فعالیت اجاره مالی:** عبارت از فعالیت های است که از جانب اجاره دهنده طبق تعریف اجاره مالی در قانون اجاره مالی که حدی اقل میعاد آن کمتر از 12 ماه نباشد، انجام میابد.
- (3) **اجاره دهنده:** به معنای نهاد حکمی است که از د افغانستان بانک جواز فعالیت را اخذ نموده و فعالیت اجاره مالی را چنانچه در قانون اجاره مالی تعریف گردیده است، به پیش می برد. طبق قانون اجاره مالی "اجاره دهنده شخصی است که بر اساس قرارداد اجاره مالی حق حیازت و استفاده از مال تحت اجاره مالی را به اجاره گیرنده اعطا می نماید. اجاره دهنده فرعی نیز شامل این حکم می باشد، مگر این که در این قانون طور دیگری تصریح شده باشد."
- (4) **اجاره گیرنده:** شخصی است که مال تحت اجاره را چنانکه در قانون اجاره مالی و این مقرر ذکر گردیده است، استفاده می کند. مطابق قانون اجاره مالی "اجاره گیرنده شخصی است که بر اساس قرارداد اجاره مالی، حق حیازت و استفاده مال تحت اجاره مالی را از اجاره دهنده بدست می آورد. اجاره گیرنده فرعی نیز شامل این حکم می باشد، مگر این که در این قانون طور دیگر تصریح شده باشد."
- (5) **جواز:** به معنای اجاره نامه کتبی است که توسط د افغانستان بانک برای اجاره دهنده به منظور اجرای فعالیت ها تحت شرایط مندرج این مقرر صادر می گردد.
- (6) **شوراء:** شورای عالی د افغانستان.
- (7) **دفتر ثبت اجاره دهندگان:** عبارت از دفتر ثبت اجاره دهنده دارای مجوز می باشد که به اساس این مقرر ایجاد گردیده است.
- (8) **مدیران ارشد اجرایی:** عبارت از مدیر عمومی و معاون مدیر عمومی، آمر مالی و مدیران ارشد آمریت هاد می باشد می باشد.

- (9) **حدی اقل میعاد اجاره:** عبارت از میعاد زمانی است که طی آن اموال اجاره بر اساس توافقنامه اجاره مالی برای مدت زمان مؤقت مورد استفاده ویا تحت حیات اجاره گیرنده قرار میگیرد.
- (10) **هیئت نظار:** بالاترین مرجع در موسسات اجاره مالی می باشد که مسؤلیت سوق استراتژیک موسسه، نظارت مؤثر مدیریت موسسه و پاسخ گویی به موقع به سهامداران را به عهده دارد.
- (11) **ارزش دفتری:** ارزش دارایی استجاری که در کتاب صورت حسابات ثبت گردیده، که بعد از کسر ذخایر جبران خساره از سرمایه گذاری در آن دارایی ها بدست می آید.
- (12) **حذف قروض:** پروسه حسابداری است که به دلیل قابل جمع آوری نبودن دارایی های استجاری ضرر را در صورت حساب مفاد و ضرر افزایش میدهد. یعنی حصول مبلغ اصل دارایی استجاری بطوری کامل تضمین نشده باشد. ثبت مبلغ حذف شده در صورت حساب مفاد و ضرر، تعهد اجاره گیرنده را نسبت به پرداخت اقساد ذمت خویش در آینده را ساقط نکرده و ضمناً مانع ادعای حقوقی موسسه اجاره مالی نسبت به دریافت اجاره صادر شده نمی گردد.
- (13) **سرمایه مقرراتی:** به معنی مجموع سرمایه سطح 1 و سرمایه سطح 2، تقسیم بر دارایی های موزون خطر منفی سرمایه گذاری سهام می باشد. سنجش سرمایه مقرراتی توسط دافغانستان بانک از طریق متحدالمال یا مقررہ جداگانه معرفی می شود.
- (14) **تضمین:** ارزش خالص دارایی های که در آن مفاد موسسه اجاره مالی به طور کامل قابل اجرا باشد.
- (15) **تضمین سهل فروش:** این تضمینات در شرایط عادی بازار به سرعت بدون کاهش ارزش بازاری آن قابل فروش بوده و همچنان ارزش بازاری آنها بر اساس نرخ گذاری (quotations) معاملات روزانه و یا از طریق مزایده به نرخ روز تعیین می گردد. انواع تضمینات که از مشخصات تضمینات سهل فروش در بازار برخوردار اند، از طریق یک متحدالمال جداگانه معرفی می شود.
- (16) **اجاره بزرگ:** صدور اجاره به یک اجاره گیرنده یا گروه اجاره گیرندگان نزدیک که بیشتر از پانزده درصد (15٪) و سرمایه مقرراتی را تشکیل داده، اما بیشتر از بیست و پنج درصد (25٪) سرمایه مقرراتی نباشد.
- (17) **گروه اجاره گیرندگان مرتبط:** به دو یا بیشتر از دو اجاره اجاره گیرنده (حقیقی یا حکمی یا هر دو) اطلاق می گردد که باهم مرتبط هستند، طوری که سلامت مالی یکی از آنها بتواند بر سلامتی مالی بعضی و یا تمام آنها تأثیر وارد کند.
- (18) **تمرکز اجاره مالی:** به معنایی صدور اجاره به یک اجاره گیرنده یا گروه اجاره گیرندگان مرتبط نزدیک که چهل درصد (40٪) یا بیشتر از چهل درصد (40٪) سرمایه مقرراتی را تشکیل دهد، می باشد.
- (19) **اشخاص مرتبط:** هرگاه مفاد دو یا بیشتر از دو شخص و یا گروه اشخاص باهم مشترک باشد، طوری که آنها منحصیث یک بخش واحد تلقی گردند، به آنها شخص مرتبط گفته می شود- به شمول هیئت عامل، هیئت نظارت و اقارب نزدیک آنها، اقارب نزدیک سهامداران، هیئت رهبری شرکت مادر و اقارب نزدیکی آنها.
- (20) **اساس نفع خودی (Arm's length basis):** به معامله گفته می شود که در آن اجاره گیرنده و موسسه اجاره مالی بطور مستقیم از هم عمل کرده کنند، یا یک معامله که در آن هر دو طرف معامله بدون هیچ فشار یا اجباری به نفع خود شان وارد معامله شوند.
- (21) **حساب خالص اجاره مالی:** عبارت از مبلغ اصلی دارایی استجاری منفی ارزش خالص قابل تحقق تضمینات واجد شرایط می باشد.
- (22) **ارزش خالص قابل تحقق:** عبارت از قیمت تخمینی فروش یک دارایی در دوره عادی کسب و کار که از آن هزینه تخمینی دارایی ها جمع آوری شده و هزینه تخمینی فروش دارایی کسر گردد، می باشد.
- (23) **اجاره مالی صعب الحصول:** که مطابق این مقررہ عبارت از دارایی است که صنف های تحت المعیار، مشکوک و ضرر را در بر گیرد.
- (24) **اجاره مالی باز سازی شده:** عبارت از اجاره مالی است که به دلیل ضعف در وضعیت مالی اجاره گیرنده یا عدم بازپرداخت اجاره های صادر شده طبق شرایط قرار داد، مجدداً تمویل، زمانبندی ویا تغییر یافته یابد.
- (25) **دارایی معیاری:** دارایی است که به دلیل استفاده وسیع آن می تواند در بازار ثانوی تقاضای زیاد داشته باشند یو به سادگی فروخته شود.
- (26) **دارایی خاص:** به معنای هر دارایی است که به دلیل محدودیت استفاده ، فروش دوباره آن مشکل باشد و در بازار ثانویه تقاضای کمتری داشته باشد.

(27) **اتکا (Gearing):** عبارت از معیار سنجش نسبت تمویل مالی است که نشان میدهد چه مقدار از فعالیت‌های موسسه اجاره مالی توسط قروض و چه مقدار آن توسط سرمایه مالکین تمویل می‌گردد.

(28) **نسبت اتکایی:** نسبت قروض موسسه اجاره مالی بر سرمایه مالی را نشان می‌دهد.

(29) **محدودیت بر نسبت اتکایی:** هر شرکت اجاره مالی در همه حال باید اطمینان حاصل کند که کل قروض آن نباید 7 مرتبه بیشتر از سرمایه مالی آن باشد.

(30) **توضیح (Interpretation):** قرضه یعنی مجموعی از:

1. قرض و اضافه برداشت‌ها؛
2. اوراق بهادار (Bonds)؛
3. دیون اوراق قرضه (Debenture)؛
4. مبلغی قابل پرداخت به موسسات مرتبه؛
5. سفته‌ها؛
6. و اوراق تجاری؛ و
7. سایر حقوق و دیون که ممکن است توسط د افغانستان بانک مشخص شود.

(31) **سرمایه مالکین یعنی مجموعی از:**

1. سهام عادی؛
2. سهام ترجیحی دائمی افزود نشدنی؛
3. سهام امتیازی؛
4. ذخایر عمومی یا سایر ذخایر افشا شده؛
5. مفاد یا ضرر نگهداری شده؛ و
6. مفاد و ضرر بررسی نشده سال مالی جاری.

فصل دوم: جواز دهی

ماده پنجم: صدور جواز

- (1) هر نهاد حکمی که خواهان اجرایی فعالیت‌های اجاره مالی در کشور باشد، مکلف است طبق شرایط مندرج از د افغانستان بانک جواز فعالیت اخذ نماید.
- (2) مبادرت به اجرای فعالیت‌های اجاره مالی قبل از اخذ جواز مطابق به این مقرره ممنوع می‌باشد.
- (3) نهاد حکمی که مطابق مطابق احکام مندرج این مقرره جواز فعالیت اخذ ننموده باشد، نمی‌تواند از عنوان "اجاره مالی" یا مترادف آن به زبان دری، پشتو یا سایر زبان‌ها به عنوان بخشی از نام و ذکر آن در اوراق، اسناد یا مواد تبلیغاتی خود، استفاده نمایند.
- (4) هر نهاد حکمی که فعالیت اجاره مالی را فعلا به پیش می‌برد، مکلف است در ظرف چهار ماه بعد از تصویب این مقرره برای دریافت جواز به د افغانستان بانک مراجعه نماید.

ماده ششم: شرایط اخذ جواز

- (1) تحقق شرایط ذیل غرض اخذ جواز اجاره مالی از د افغانستان بانک، لازمی می‌باشد:
 1. درخواست دهنده باید یک شرکت سهامی باشد که طبق قوانین افغانستان ثبت شده باشد و یا یک شرکت سهامی خارجی که در کشور مبدا خود ثبت گردیده و در افغانستان نمایندگی خود را ایجاد کند؛
 2. تعداد سهامداران می‌تواند یک و یا بیشتر از یک نفر (شخصی حقیقی یا حکمی) باشد؛
 3. سرمایه مجاز شرکت درخواست دهنده نباید کمتر از هفتصد هزار (700,000) دالر آمریکایی و یا معادل آن به افغانی باشد؛
 4. پرداخت فیس جواز که غیر قابل برگشت می‌باشد؛ و

5. اعضای هیئت مدیره شرکت درخواست دهنده، نماینده نمایندگی شرکت سهامی خارجی و مدیران ارشد شرکت دارای شرایط، قابلیت ها و تجارب مندرج مواد هفتم و هشتم این مقرر شده باشد.

(2) درخواست دهنده مکلف به حصول اطمینان از رعایت مقتضیات جوازدهی و احکام مندرج این مقرر می‌باشد. در صورت عدم رعایت آن از جانب درخواست دهنده، د افغانستان بانک می‌تواند بعد از مطلع ساختن درخواست دهنده طبق این مقرر متوسل به اقدامات لازمه گردد.

ماده هفتم: شرایط لازمه برای هیئت نظار، هیئت مدیره و سهامداران

علاوه بر مقتضیات و شرایط مندرج قوانین مربوطه، هیئت نظار، هیئت مدیره و سهامداران شرایط و اوصاف ذیل را نیز دارا می‌باشد:

1. شخص شایسته و مناسب باشد: شخصی حقیقی در صورت شایسته و مناسب پنداشته می‌شود که بنابر تشخیص د افغانستان بانک قابل اعتماد، دارای صداقت، انصاف، اهلیت و قدرت تصمیم‌گیری سالم و مؤثر در فعالیت های شخصی، مالی و تجارتي بوده و نیز دارای مهارت‌ها و تجربه مناسب جهت پیش‌برد فعالیت های مورد نظر موسسات اجاره مالی باشد.
2. شخصی حکمی در صورت شایسته و مناسب پنداشته می‌شود که بنابر تشخیص د افغانستان بانک اعضای هیئت نظار، هیئت عامل و سایر تشکیلات مشابه آن دارای اوصاف فوق باشند.
3. در یکی از حالات ذیل، شخص شایسته و مناسب پنداشته نمی‌شود:
 - ا. به اثر ارتکاب جرم توسط محکمه ذیصلاح به جزاء محکوم گردیده باشد، مگر این که محکومیت وی ناشی از عقاید یا فعالیت های سیاسی و یا مذهبی باشد؛
 - ب. از طرف محکمه ذیصلاح ورشکسته اعلان شده باشد؛
 - ت. به علت سوء رفتار شخصی یا مسلکی از طرف مرجع ذیصلاح از انجام امور مالی سلب صلاحیت گردیده یا صلاحت وی به حالت تعلیق قرار داشته باشد؛
 - ث. نماینده یا شخصی وابسته به شخصی باشد که در حالات مندرج بندهای (1، 2 و 3) این جزء، شایسته و مناسب پنداشته نشود؛ و
 - ج. مالک انتفاعی باشد که در حالات مندرج بندهای (1، 2 و 3) این جزء شایسته و مناسب دانسته نشود.

ماده هشتم: شرایط لازم برای هیئت نظار

علاوه بر مقتضیات و شرایط مندرج قوانین مربوطه، رییس و اعضای هیئت نظار موسسه اجاره مالی شرایط و اوصاف ذیل را نیز دارا می‌باشد:

- (1) عدم عضویت در بورد یا عضو ارشد اجرایی در شرکت دیگری که فعالیت اجاره مالی دهی را در افغانستان انجام میدهد، مگر این که شرکت تابع (Subsidiary) اجاره دهنده باشد:
1. عدم عضویت در بورد هیئت نظار یا هیئت عامل موسسه بانکی در بانک‌ها مگر این که موسسه اجاره مالی شرکت تابع موسسه بانکی متذکره باشد؛
2. دارای درجه تحصیل حدی اقل لسانس در رشته تجارت و پنج سال تجربه مرتبط در سکتور تجارت و بخش های مرتبط تجارت داشته باشد؛ و
3. شخص شایسته و مناسب (شخصی حقیقی در صورت شایسته و مناسب پنداشته می‌شود که بنابر تشخیص د افغانستان بانک قابل اعتماد، دارای صداقت، انصاف، اهلیت و قدرت تصمیم‌گیری سالم و مؤثر در فعالیت های شخصی، مالی و تجارتي بوده و نیز دارای مهارت‌ها و تجربه مناسب جهت پیش‌برد فعالیت های مورد نظر موسسات اجاره مالی باشد).
- (2) رییس هیئت نظار، اعضای هیئت نظار و اقارب درجه یک آنها نمی‌توانند هیچ نوع قرارداد، پروژه و یا توافق‌نامه را با موسسه اجاره مالی به حساب خود شان منعقد کنند که در آن به صورت مستقیم یا غیر مستقیم منفعت داشته باشند.
- (3) اقارت درجه یک هیئت عامل و هیئت نظار می‌توانند با موسسه اجاره مالی قرار منعقد کنند، در صورتی که قرارداد بصورت نفع خودی (arm's length) تنظیم شده باشد.

- (4) اعضای هیئت نظار نمی‌توانند هیچ گونه کارمزد (commission) به نفع خود شان دریافت کنند، که در آن معامله موسسه اجاره مالی دخیل باشد.
- (5) تعداد هیئت نظار (به شمول رییس) باید تاق باشد.
- (6) موسسه اجاره مالی باید حدی اقل یک عضو غیر اجرایی مستقل در تشکیل هیئت نظار خود داشته باشد.
- (7) هیئت نظار می‌تواند در تشکیل خود هیچ عضوی از هیئت عامل نداشته باشد.

ماده نهم: شرایط لازم برای مدیریت های ارشد اجرایی

- (1) شرایط مندرج ماده هفتم این مقرر به بالای اعضای مدیریت های ارشد اجرایی موسسه اجاره مالی نیز قابل تطبیق می‌باشد.
- (2) رییس عمومی و آمر مالی موسسه اجاره مالی که از طرف تعیین گردیده اند، مکلف به تحقق موارد ذیل می‌باشند:
1. اجرایی وظیفه بصورت تمام روز (full time) در میعاد زمان اشتغال خود در موسسه اجاره مالی؛ و
 2. دارای سند تحصیلی به سطح لسانس از یکی از پوهنتون ها شناخته شده داشته و دارای هفت سال تجربه کاری در بخش های مالی، بانکداری و تجارت مالی باشد. شرایط فوق بالای تمام اعضای مدیریت های ارشد اجرایی که از طرف هیئت نظار تعیین می‌گردند، قابل تطبیق می‌باشد.
- (3) هیئت نظار مسؤلیت ترتیب لایحه وظایف (شرح وظایف و مسؤلیت های مرتبط) برای هریک از اعضای مدیریت های ارشد اجرایی را به عهده دارد. و همچنان باید آن را با د افغانستان جهت ارزیابی و مناسب بودن را شریک سازد.
- (4) اعضای مدیریت های ارشد اجرایی نمی‌توانند:
1. در موسسات اجاره مالی مشابه و رقیب مشارکت داشته باشند، یا این که تجارت مستقیم یا غیر مستقیم با آنها را انجام دهند؛
- و
2. هیچ گونه کارمزد (commission) به نفع خود شان دریافت کنند که در آن معامله موسسه اجاره مالی دخیل باشد.

ماده دهم: درخواستی

- (1) درخواستی اخذ جواز طی فورم های مخصوصی که از جانب د افغانستان بانک تهیه می‌گردد توسط درخواست دهنده ترتیب و بعد از امضای صلاحیت‌دار شرکت درخواست دهنده به د افغانستان بانک ارائه می‌گردد. این درخواست حاوی تعهد درخواست دهنده مبنی بر صحت بودن و دقیق بودن معلومات مندرج درخواست و ضمایم آن می‌باشد.
- (2) درخواست حدی اقل شامل موارد ذیل باشد:
1. نام، نوعیت نهاد، شماره ثبت، تاریخ ثبت در دفتر ثبت شرکت‌ها، دفاتر مرکزی و تعداد نمایندگی های شرکت درخواست دهنده؛
 2. اسامی تمامی سهامداران شرکت درخواست دهنده، تابعیت آنها، ماهیت فعالیت آنها، مبلغ و فیصدی سهم آنها در سرمایه؛
 3. نام، آدرس و خلص سوانح اشخاص پیشنهاد شده در پست های ارشد مدیریتی شرکت درخواست دهنده به شمول موقوف‌ها و عناوین وظایف؛
 4. نام، آدرس، خلص سوانح، اشخاص پیشنهاد شده جهت تعیین در پست های هیئت نظار شرکت درخواست دهنده به شمول تجربه کاری فعلی و قبلی آنها در پست های هیئت نظار، سهامدار و کارمند در سایر شرکت‌ها؛
 5. اسم و آدرس بررس شرکت درخواست دهنده؛
 6. سرمایه شرکت درخواست دهنده؛ و
 7. اسم و آدرس مکمل به شمول ایمیل آدرس شخص ذیصلاح نزد که د افغانستان بانک جهت طی مراحل اخذ جواز از شرکت درخواست دهنده نمایندگی می‌نماید.

ماده یازدهم: اسناد ضمیمه درخواستی

- (1) اسناد ذیل منحصی ضمیمه با فورم درخواستی جواز، ارائه می‌گردد:

1. تصدیق‌نامه ثبت شرکت درخواست دهنده، و تصدیق‌نامه حاوی اسامی اعضای هیئت عامل و نماینده‌های با صلاحیت آن؛
 2. هرگاه درخواست دهند سهامدار یک بانک و یا نهاد مالی به شمول موسسات قرضه دهنده ثبت در افغانستان باشد، تصدیق‌نامه عدم اعتراض ارائه گردد؛
 3. اساسنامه شرکت؛
 4. تصدیق‌نامه صادره شده توسط بانک مجاز که تایید کننده پرداخت کامل سرمایه شرکت درخواست دهنده باشد؛
 5. ساختار تشکیلات شرکت درخواست دهنده؛
 6. صورت حساب مالی بررسی شده سه سال قبل نهادهای حکمی ای که مالکیت بیشتر از پنج درصد (5٪) سهام شرکت درخواست دهنده را داشته باشند؛
 7. تثبیت هویت اشخاص که در پست های مدیریتی ارشد اجرایی گماشته می‌شوند؛ و
 8. صورت حساب مالی بررسی شده که قرار ذیل می‌باشند:
 - أ. هرگاه شرکت درخواست دهنده قبل از ارائه درخواست بیشتر از سه سال فعالیت نموده باشد، مکلف است صورت حساب مالی سه ساله قبلی خویش را ارائه نماید؛
 - ب. هرگاه شرکت درخواست دهنده قبل از ارائه درخواست برای سه سال و یا کمتر از آن فعالیت نموده باشد، مکلف است صورت حساب مالی دوره فعالیت خویش را ارائه نماید؛ و
 - ت. اجزاء a و b بالای شرکت های که کمتر از 12 ماه و یا جدیداً تاسیس گردیده اند، قابل تطبیق نمی‌باشد.
 9. ارائه یک پلان تجارتي مرتبط به استقرار عملکرد موسسه اجاره مالی که حدی اقل مدت سه سال را در برگیرد، باید حدی اقل موارد ذیل را مشخص نماید:
 - أ. منابع تمویل فعالی و آینده؛
 - ب. صورت حساب عواید و خسارات پیش‌بینی شده؛
 - ت. ساختار تشکیلاتی برای هر سال؛
 - ث. جریان پولی (cash flows) پیش‌بینی شده؛
 - ج. تعداد و موقعیت نمایندگی های شرکت که قرار است ایجاد گردد؛
 - ح. منابع تمویل فعالی های جدید؛
 - خ. سکتورهای تجارتي که در آن فعالیت می‌نماید؛
 - د. جغرافیای فعالیت؛
 - ذ. ماهیت مشتری (customer Profile)؛ مانند: شرکت سهامی یا شرکت های کوچک و متوسط؛ و
 - ر. اگر موسسه اجاره مالی یک موسسه تابع باشد، سطح استقلال آن از شرکت مادر.
 10. پالیسی اعتبارات و پالیسی مدیریت خطرات
- (2) هرگاه شرکت درخواست دهنده یک شرکت سهامی خارجی باشد، تمام اسناد صادره در خارج باید به شکل اصولی توسط کشور مبدأ تایید و تصدیق گردد.
- (3) علاوه بر ارائه اسناد مندرج فقره‌های 1 الی 10 این ماده، اسناد ذیل ضم درخواست توسط شرکت سهامی خارجی، ارائه گردد:
1. اجازه نامه کتبی صادر شده توسط مراجع ذیصلاح کشور اصلی (مبدأ) برای شرکت خارجی مبنی بر اجرای فعالیت اجاره مالی در صورت که شرکت مذکور در کشور ثبت شده باشد که برای فعالیت اجاره مالی اخذ جواز لازمی باشد؛
 2. تصویب امضا شده توسط هیئت نظار شرکت خارجی در رابطه به منظوری ایجاد نمایندگی در افغانستان و تعیین نماینده شرکت در افغانستان و همچنان مشخص نموده صلاحیت های موصوف؛ و
 3. هرگاه یکی از سهامداران، بانک باشد؛ تصدیق‌نامه عدم اعتراض از طرف نهاد نظارت کننده آن ارائه گردد.
- (4) هر نوع معلومات، مقتضیات، شرایط یا سایر اسنادی که جهت اتخاذ تصمیم د افغانستان بانک در مورد درخواست ارائه شده ضروری پنداشته می‌شود.

ماده دوازدهم: تثبیت معلومات

د افغانستان بانک مکلف است تا اقدامات لازم را غرض حصول اطمینان از صحت بودن معلومات مندرج درخواست و ضمایم آن، اتخاذ نماید.

ماده سیزدهم: طی مراحل درخواستی

- (1) د افغانستان بانک مکلف است تا هزینه عندالموقع و فیس غیر قابل برگشت را بالای درخواست دهنده وضع نماید.
- (2) د افغانستان بانک مکلف است تا درخواستی و ضمایم آن را بررسی نموده و نماینده با صلاحیت شرکت درخواست دهنده را از تکمیل بودن یا نبودن درخواست در خلال مدت 7 روز مطلع سازند. درخواست ناتکمیل مانع طی مراحل درخواستی می‌گردد.
- (3) د افغانستان بانک به شرکت درخواست دهنده جهت تکمیل اسناد درخواستی 45 روز مهلت میدهد، این مهلت از روز اطلاع دهی به نماینده با صلاحیت آغاز می‌گردد. مهلت مندرج این فقره صرفاً یکبار برای مدت که از بیشتر از 30 روز نباشد از د افغانستان بانک تمدید شده می‌تواند. در چنین حالت، د افغانستان بانک درخواستی و ضمایم آن را الی تکمیل یا معلومات ضروری نزد خود حفظ می‌نماید.
- (4) هرگاه شرکت درخواست دهنده در تکمیل و معلومات مورد نیاز در مدت معین موفقی نگرده، درخواستی لغو پنداشته می‌شود. این لغو مانع ارائه درخواستی جدید منجانب شرکت درخواست دهنده نمی‌گردد.
- (5) هرگاه درخواستی ارائه شده تکمیل گردد، د افغانستان بانک مکلف است تا نماینده شرکت درخواست دهنده را از موضوع مطلع سازد.
- (6) د افغانستان بانک فیصله خود را با ذکر دلایل مبنی اعطاء یا عدم اعطاء جواز در خلال 60 روز از تاریخ تکمیل درخواستی و ضمایم آن صادر می‌نماید و در صورت لزوم نماینده با صلاحیت شرکت درخواستی دهنده را نیز مطلع نماید.
- (7) جواز صادر شده از طرف د افغانستان بانک هیچگاه در هیچ حالت از یک موسسه به موسسه دیگر قابل انتقال نمی‌باشد.

ماده چهاردهم: مدت جواز

جواز برای مدت نا معین صادر می‌شود و تابع لغو و فسخ طبق مندرجات این مقرر می‌باشد، و قابل انتقال نمی‌باشد

فصل سوم نظارت از فعالیت های موسسات اجاره مالی

ماده پانزدهم: شرایط مورد نیاز گزارش دهی

- (1) موسسه اجاره مالی مکلف است تا معلومات ذیل را به دسترسی د افغانستان بانک قرار دهد:
 1. صورت حسابات بررسی شده در خلال 90 روز از پایان سال مالی؛
 2. اطلاعیه در مورد تغییرات عمده در اعضای هیئت نظار و مدیران ارشد اجرایی موسسه اجاره مالی در خلال هفت روز 7 روز از تاریخ وقوع تغییر. د افغانستان بانک شرایط تمام اعضای جدید هیئت نظار و اعضای جدید مدیریت های ارشد اجرایی را با استفاده از همان معیارات مجاز در مراحل درخواستی جواز ارزیابی خواهد کرد؛
 3. اطلاعیه راجع به انسداد نمایندگی‌ها، ایجاد نمایندگی‌های جدید یا نقل مکان نمایندگی در خلال 7 روز پس از وقوع آن؛
 4. هر نوع تعدیل در سرمایه موسسه اجاره مالی و اساسنامه که مرتبط به اهداف آن نباشد، در خلال دو هفته از تاریخ تصویب مجموعه عمومی؛
 5. گزارش‌های مالی ماهوار (بررسی نشده)؛
 6. گزارش در مورد فعالیت های موسسه اجاره مالی در فارمت های که از طرف د افغانستان بانک تهیه گردیده در خلال 15 روز پس از ختم هرماه ارائه گردد، که شامل معلومات کلی ذیل می‌باشند:
 - أ. تعداد و حجم اجاره (به شمول اجاره های فرعی)؛
 - ب. تعداد و حجم اجاره های صعب الحصول
 - ت. ذخایر عمومی جبران خساره و ذخایر جبران خساره تعیین شده (Specific provisions)
 - ث. تعداد و حجم قراردادهای فسخ شده؛

- ج. تعداد قضایا در مورد دارایی های متصرف شده؛
- ح. تعداد اجاره های مجدداً زمان بندی شده؛
- خ. اجاره های بزرگ؛
- د. تمرکز سکتوری و تمرکز قروض مرتبط؛
- ذ. سایر اسناد و معلومات که از طرف د افغانستان بانک در خواست گردد.

- (2) قرار ماده 107 قانون د افغانستان بانک، هرگاه موسسه اجاره مالی در یابد که حقوق اش توسط اقدامات نمایندگان د افغانستان بانک نقض گردیده یا این که نمایندگان در مغایرت با قانون و مقررہ اجاره مالی و سایر قوانین افغانستان اجراءت نموده اند، می تواند در مورد اعتراضیه خویش را به د افغانستان بانک ارائه نماید.
- (3) هرگاه طبق مندرجات فقره دوم این ماده موسسه اجاره مالی به فیصله د افغانستان بانک قناعت نداشته باشد، می تواند به کمیسیون حل منازعات مالی ارجاع نماید؛ و هرگاه موضوع در مرحله دوم نیز حل نگردد، موسسه اجاره مالی می تواند غرض حل و فصل آن به محکمه ذیصلاح مراجع نماید.

ماده شانزدهم: موضوعات که مستلزم منظوری د افغانستان بانک می باشد

- (1) موسسه اجاره مالی مکلف است تا منظوری قبلی د افغانستان بانک را در رابطه به موارد ذیل دریافت نماید.
1. تعدیلات در ساختار تشکیلاتی؛
 2. ادغام با موسسه دیگر؛ و
 3. صدور تصویب جهت انحلال داوطلبانه (اختیاری).

ماده هفدهم: بررسی و نظارت موسسات اجاره مالی

- (1) موسسات اجاره مالی تابع بررسی و نظارت د افغانستان بانک می باشند.
- (2) اجاره دهنده مکلف است تمام اطلاعات، معلومات، مراسلات را که به شکل اسناد و قرارداد ها استفاده می نماید، عندالاقضاء به د افغانستان بانک غرض انجام بررسی و نظارت، ارائه نماید. کلیه اطلاعات و و معلومات ارائه شده توسط موسسه اجاره مالی به د افغانستان بانک به شکل کتبی بوده و توسط نماینده با صلاحیت موسسه اجاره مالی امضا می گردد.

ماده هژدهم: فعالیت نظارتی (داخل ساحه و خارج ساحه)

- (1) د افغانستان بانک صلاحیت دارد تا موسسه اجاره مالی مجوز را به منظور را به منظور حصول اطمینان از فعالیت های موسسات اجاره با قانون و مقررہ اجاره مالی و متحدالمال های مرتبط هر طوری که لازم بدانند، مورد بررسی قرار دهد.
- (2) صلاحیت های د افغانستان بانک مندرج فقره اول این ماده شامل دسترسی به کلیه اندراج ها، دفاتر، دوسیه ها، اسناد و فورمه های مربوط به موسسات اجاره دهنده مالی می گردد، این صلاحیت می تواند شامل تقاضای مساعدت بررس مجوز به هزینه موسسه اجاره مالی گردد.
- (3) پس از اتمام نظارت، د افغانستان بانک مکلف است تا گزارش کتبی را به موسسه اجاره مالی که در برگیرنده ساحات عدم انطباق با قانون اجاره مالی، این مقررہ، متحد المال های مرتبط و اقدامات اصلاحی مشخص برای انطباق آن - در صورت موجودیت موارد عدم انطباق - صادر نماید.
- (4) هرگاه موسسه اجاره مالی احکام قانون اجاره مالی، این مقررہ یا احکام صادره مرتبط را نقض نماید، یا د افغانستان بانک متوجه گردد که اجراءت موسسه اجاره مالی با قوانین نافذہ کشور مطابقت ندارند، حتی د صورت عدم فیصله قضایی، د افغانستان بانک می تواند هریک از تدابیر ذیل را علیه موسسه اجاره مالی اتخاذ نماید:

1. صدور اطلاعیه کتبی به موسسه اجاره مالی جهت اجرای موارد زیر:
- أ. توقف تخطی و اتخاذ اقدامات لازم به منظور رفع نواقص؛

- ب. د افغانستان بانک کتباً با موسسه اجاره مالی جهت ارائه اقدام لازم که باید تطبیق شوند، ارتباط برقرار خواهد کرد، که این اقدامات می‌توانند توصیه‌ی اجباری باشند؛ و
- ت. تعلیق بخش یا تمام فعالیت‌های الی الی تصحیح نواقص.
2. تعلیق جواز برای مدت لازم مشروط بر این که از 30 روز تجاوز نکند.
3. لغو جواز صادر شده به موسسه اجاره مالی.
- (5) د افغانستان بانک مکلف است تا از تناسب تدابیر اتخاذ شده و تخطی موسسه اجاره مالی اطمینان حاصل نماید.
- (6) د افغانستان بانک مکلف است تا طرفین ذیربط را از فیصله خویش مبنی بر تعلیق یا لغو جواز مطلع ساخته و فیصله صادر شده را نیز در وبسایت د افغانستان بانک به نشر برساند.
- (7) تدابیر اتخاذ شده مندرج این ماده مانع مسؤلیت‌های مدنی یا جزایی مطابق سایر قوانین نمی‌گردد.

ماده نهم: لغو جواز

- (1) علاوه بر سایر مواد مندرج این مقرر، د افغانستان بانک مکلف است تا موسسه اجاره مالی را از اراده خویش مبنی بر تعلیق جواز – بصورت فوری یا طی یک دوره زمانی – یا لغو جواز صادر شده مطلع سازد.
1. هرگاه ثابت گردد که موسسه اجاره مالی معلومات غلط را به د افغانستان بانک ارائه نموده است یا عمداً از افشای معلومات که به هدف اخذ جواز باید افشا می‌گردید، خود داری نموده است؛ و
2. هرگاه فیصله نهایی قضایی که جنبه جزایی دارد علیه سهامداران (هرگاه شخص خاص باشد)، اعضای هیئت‌نظار و اعضای مدیریت ارشد اجرایی مبنی بر ارتکاب جرایم حین انجام فعالیت‌های موسسه اجاره مالی، صادر گردد.
- (2) د افغانستان بانک مکلف است تا در خلال 30 روز پس از دریافت جواب موسسه اجاره مالی، فیصله مناسبی را در رابطه به لغو جواز اتخاذ نماید.
- (3) د افغانستان بانک می‌تواند جواز موسسه اجاره مالی را بدون اطلاع قبلی مطابق فقره اول این ماده در هریک از موارد ذیل لغو نماید:
1. براساس درخواست موسسه اجاره مالی پس از صدور تصمیم هیئت‌نظار؛ و
2. هرگاه موسسه اجاره مالی ورشکست اعلان گردد یا تحت انحلال اجباری قرار گیرد یا شرکت مرکزی (اصلی) موسسه اجاره مالی ورشکست اعلان گردد یا تحت انحلال اجباری قرار گیرد.
- (4) در صورت که موسسه اجاره مالی جواز معتبر (Valid license) نداشته باشد، می‌تواند به عنوان یک شرکت قانونی موجود باشد؛ اما وارد هیچ معامله جدید اجاره مالی شدن نمی‌تواند. د افغانستان بانک صلاحیت نظارتی و بررسی خویش را برای مدت زمان که موسسه اجاره مالی فعال است، حفظ خواهد کرد.

ماده بیستم: ابطال جواز

- (1) هرگاه د افغانستان بانک متوجه گردد که موسسه اجاره مالی فعالیت‌های خویش را پس از اخذ جواز شروع نکرده یا فعالیت خود را برای مدت بیشتر از 6 ماه متوقف ساخته است، د افغانستان بانک می‌تواند از موسسه اجاره مالی درخواست نماید تا توجیهات مبنی بر توقف یا عدم آغاز فعالیت خویش را در خلال 7 روز پس از اطلاع، ارائه نماید.
- (2) هرگاه موسسه اجاره مالی به د افغانستان بانک دلایل قانع کننده را مبنی بر عدم آغاز یا توقف فعالیت خویش ارائه نماید و د افغانستان بانک به پاسخ‌های ارائه شده قناعت نماید، د افغانستان بانک می‌تواند مدت زمان آغاز یا از سرگیری فعالیت اجاره مالی را برای مدت که بیشتر از 6 ماه نباشد، تمدید نماید.
- (3) هرگاه موسسه اجاره مالی در خلال مدت معین پاسخ ندهد یا در خلال مدت معین پاسخ دهد، اما نزد د افغانستان بانک برای آغاز فعالیت اجاره مالی قانع کننده نباشد؛ یا فعالیت‌های خویش را توقف داده باشد و یا فعالیت خود را پس از انقضای مدت زمان اعطا شده دو باره آغاز نکند، د افغانستان بانک می‌تواند جواز صادر شده را لغو نماید.

ماده بیست و یکم: اعلامیه لغو یا ابطال جواز

- (1) هرگاه د افغانستان بانک در ارتباط به لغو یا ابطال جواز فیصله صادر نماید، مکلف است تا فیصله صادر شده خویش را با ذکر دلایل آن به هیئت نظار موسسه اجاره مالی اطلاع دهد.
- (2) فیصله صادر شده مبنی بر لغو یا ابطال جواز، در خلال دو روز کاری پس از صدور آن در وبسایت د افغانستان بانک و در خلال هفت روز کاری پس از تاریخ صدور آن در یک روزنامه محلی منتشر گردد.
- (3) تدابیر اتخاذ شده مطابق این فقره مانع مسؤلیت های جزایی یا مدنی مطابق سایر قوانین نمی گردد.

ماده بیست و دوم: پیامد های لغو یا ابطال جواز

- (1) هرگاه جواز صادر شده مطابق این مقرر، قانون اجاره مالی یا سایر قوانین د افغانستان بانک لغو یا ابطال گردد، موسسه اجاره مالی نمی تواند فعالیت های اجاره مالی را انجام دهد.
- (2) تمام قرارداد های اجاره مالی که موسسه اجاره مالی قبل از لغو یا ابطال جواز عقد نموده است، الی میعاد زمانی شان معتبر باقی می ماند.

ماده بیست سوم: مجازات

- (1) هرگاه موسسه اجاره مالی بدون اخذ جواز فعالیت از د افغانستان، فعالیت های اجاره مالی را انجام دهد مکلف به پرداخت جریمه نقدی می گردد.
- (2) هرگاه موسسه اجاره مالی نتواند معلومات لازمه را در خلال میعاد مندرج اجزایی 1 و 2 فقره اول ماده پانزدهم (15) این مقرر ارائه کند، مکلف به پرداخت جریمه نقدی می گردد.
- (3) جریمه نقدی مندرج این ماده با مرور زمان از طریق متحد المال توسط د افغانستان بانک منتشر می گردد.
- (4) جریمه های نقدی مندرج فقره های 1، 2 و 3 این ماده توسط د افغانستان بانک وضع می گردد.

فصل چهارم: صنفبندی و جبران خساره دارایی های استیجاری

ماده بیست و چهارم: شرایط لازم برای صنفبندی دارایی های استیجاری

- (1) موسسه اجاره مالی بطور ماهوار مطابق این مقرر، پالیسی ها و طرز العمل داخلی آن موسسه، صنفبندی دارایی های استیجاری را مورد مرور و بررسی قرار دهد.
- (2) مرور و بررسی دارایی های استیجاری توسط شخصی باید انجام شود که مستقل از عملکرد بخش صدور اعتبارات موسسه اجاره مالی باشد.
- (3) جهت گزارش دهی به د افغانستان، موسسه اجاره مالی می تواند سیستم درجه بندی خطرات داخلی را به منظور تشخیص سطوح مختلف خطرات متوجه موسسه اجاره مالی ایجاد کند. که مطابق این مقرر در پنج صنف اعیار گردد.
- (4) در حالی که دارایی های استیجاری کوچک که خطرات مشابه دارند، می تواند به صورت گروهی مرور و بررسی گردد؛ دارایی های استیجاری ذیل باید بصورت انفرادی مورد مرور و بررسی قرار گیرند:
 1. اجاره های بزرگ (Large exposure)؛
 2. تمرکز اجاره (lease concentrations)؛
 2. اجاره های مالی صعب الحصول (Non-performing financial leases)؛ و
 4. اجاره های مالی حذف شده.
- (5) به منظور مرور و بررسی جمعی، بقیه دارایی های استیجاری می تواند به دو گروه با مشخصات خطرات اعتباری مشابه تقسیم گردد (مانند انواع اموال مشابه).
- (6) هرگاه یک موسسه اجاره مالی بیشتر از یک اجاره به یک اجاره گیرنده یا گروهی از اجاره گیرندگان مرتبط نزدیک صادر نموده باشد، در صورت که یکی از اجاره های صادر شده در صنف صعب الحصول قرار گیرد، موسسه اجاره مالی باید سایر اعتبارات صادر

شده به آن اجاره گیرنده یا گروهی از اجاره گیرندگان مرتبط نزدیک را به منظور صنف بندی نهایی، مرور و بررسی نموده و در صنف‌های لازمه قرار داده شوند.

(7) موسسه اجاره مالی بر اساس مرور و بررسی مجموع دارایی‌های استیجاری، باید هر اجاره صادر شده را نظر به خطرات اعتباری آنها در صنف‌های مناسب قرار دهد.

ماده بیست و پنجم: کتگوری صنفبندی دارایی‌های استیجاری

طبق این مقرر، دارایی‌های استیجاری نظر به خطرات اعتباری متوجه آنها به پنج کتگوری تقسیم می‌شوند.

ماده بیست و ششم: زمان بندی / باز سازی مجدد دارایی‌های استیجاری

(1) هر گاه یک دارایی استیجاری صعب الحصول که بازسازی مجدد شده باشد، باید در صنف تحت المعار یا در صنف خویش قبل از بازسازی مجدد، قرار گیرد.

(2) صنف بندی دارایی‌های استیجاری که یکبار یا بیشتر از یکبار باز سازی شده باشد، نباید در کتگوری بالاتر ارتقا یابد، مگر این که باز پرداخت اصل و سود آن مطابق جدول زمانی جدید برای شش ماه یا برای شش مرتبه پی در پی - هر کدام که بیشتر باشد - صورت گیرد.

(3) با انقضاً دوره زمانی مندرج فقره دوم این ماده، دارایی استیجاری باز سازی شده نمی‌تواند مطلوب‌تر از صنف تحت النظر قرار گیرد، مگر این که باز پرداخت اصل و سود آن تحت شرایط فقره دوم این ماده بطور منظم صورت گیرد.

ماده بیست و هفتم: حدی اقل شرایط جبران خساره

(1) هرگونه کاهش در کیفیت یک دارایی استیجاری یا گروه دارایی‌های استیجاری، باید ماهوار و براساس مرور و بررسی دارایی‌های استیجاری و پروسه صنف بندی آن صورت گرفته و همچنان کاهش ارزش دفتری آن در همان زمان در صورت حساب مفاد و ضرر درج گردد.

(2) برای تمام اجاره‌های صعب الحصول باید از طریق ضرب مبلغ باقیمانده دارایی استیجاری در نرخ جبران خساره (provision rate) منفی تضمین نقدی و ارزش باقیمانده دارایی‌های استیجاری، جبران خساره تعیین گردد.

(3) موسسه اجاره مالی برای دارایی‌های استیجاری که در مقابل تضمینات سهل الفروش که تحت ماده چهارم این مقرر تعریف گردیده است، تضمین گردیده باشند، جبران خساره تعیین نماید.

نرخ‌های قابل تطبیق جبران خساره از قرار ذیل می‌باشند:

صنفبندی	نرخ جبران خساره
میعاری	1% (اختیاری)
تحت النظر	5%
تحت المعیار	25%
مشکوک	50%
خساره	100%

(4) ارزش دارایی‌های استیجاری باید براساس مبلغ اصلی (unamortized amount) برای هر کتگوری از دارایی ذیل تعیین گردد:

کتگوری دارایی	دوره استهلاك
تجهیزات معیاری	باید در 5 سال استهلاك گردد

تجهیزات خاص	باید طی سه سال استهلاک گردد. طوری که 40٪ و 40٪ به ترتیب در سال اول و دوم و 20٪ در سال سوم

- (5) د افغانستان بانک می تواند براساس معلومات موثق که نشانگر بیشتر بودن احتمال ضرر نظر به جبران خساره تعیین شده در جدول فوق باشد، جبران خساره را افزایش دهد. پ
- (6) موسسه اجاره مالی باید سنجش جبران خساره را تحت این مقرر و مطابق معیار گزارش دهی مالی بین المللی 39 (IFRS39) تعیین نماید.

ماده بیست و هشتم: حذف

- (1) دارایی استیجاری غیر قابل حصول که جمع آوری آن در آینده تضمین نگردیده باشد، باید حذف گردد.
- (2) هر دارایی استیجاری یا بخشی از آن که 12 ماه از قرار گرفتن آن در صنف ضرر گذشته باشد، باید حذف گردد.
- (3) دارایی استیجاری باید در مقابل تعیین مبلغ جبران خساره معادل آن، حذف گردد. هرگاه مبلغ دارایی استیجاری حذف شده بیشتر از جبران خساره تعیین شده باشد، باید جبران خساره اضافی تعیین گردد تا کمبود جبران خساره را در برگیرد. کمبود جبران خساره متذکره از طریق درج مبلغ اضافی در صورت حساب مفاد و ضرر یا از طریق افزودی به صورت حساب جبران خساره، رفع می گردد.
- (4) هرگاه دارایی های استیجاری که قبلاً حذف شده اند، حصول گردند؛ به حیث مفاد در دوره مالی که چنین حصولی اتفاق می افتد، ثبت گردد.

ماده بیست و نهم: شرایط شناسای درآمد

- (1) دارایی استیجاری صعب الحصول باید در حالت غیر سنجشی (non-accrual) قرار گیرند. همچنان تکتانه پیشبینی شده که تا کنون حصول نگردیده است، نباید به حیث مفاد سنجش شود؛ بلکه سنجش آن در صورت حسابات مشکوک باید نشان داده شود.
- (2) بر خلاف فقره اول این ماده، تکتانه اجاره های صعب الحصول که به حکومت افغانستان صادر شده اند یا در مقابل تضمین دولت افغانستان صادر شده اند، باید تاسقف تضمین صادر شده به حیث مفاد سنجش گردد.
- (3) تکتانه دارایی استیجاری صعب الحصول که قبلاً به عنوان درآمد سنجش شده اما جمع آوری نگردیده است، باید برگردانده شده و تا زمانی پرداخت نقده آن از طرف اجاره گیرنده در حسابات معلق سمت دارایی اضافه گردد.

ماده سی ام: دارایی های تصرف شده مجدد در مقابل باز پرداخت اجاره های اعطا شده

- (1) هرگاه یک موسسه اجاره مالی در مقابل باز پرداخت اجاره صادر شده، یک دارایی را مجدداً متصرف شود، ارزش دفتری دارایی مجدداً تصرف شده باید قیسمت پرداخت نشده دارایی استیجاری یا ارزش خالص قابل تحقق (net realizable value) آن دارایی - هر کدام که کوچکتر است - باشد.
- (2) هنگام ثبت دارایی ها در صورت حسابات موسسه اجاره مالی، هرگاه ارزش خالص قابل تحقق (net realizable value) دارایی استیجاری کمتر از ارزش دفتری آن باشد، تفاوت آن باید مستقیماً از جبران خساره تعیین شده برای اجاره های خراب و مشکوک حذف گردد.

ماده سی و یکم: سیستم اداره معلومات و شرایط گزارش دهی

- (1) هرگاه یک دارایی استیجاری مشکوک یا ضرر صنفبندی شود، موسسه اجاره مالی مکلف است تا دلایل کتبی قابل اعتماد از ارزش خالص قابل تحقق آن دارایی ها را بدست آورده و سپس به طور متواتر معلومات به روز نیز را دریافت نماید.
- (2) هر موسسه اجاره مالی مکلف است تا سیستم اداره معلومات را به منظور شناسایی و پیشبرد موارد ذیل حفظ نماید:
1. مشخصات یک دارایی استیجاری منفرد، گروه دارایی های استیجاری و سبد دارایی های استیجاری؛
 2. حالت تکامل یک دارایی استیجاری، همچون:
 - ا. پرداخت های منظم؛

ب. وضعیت مالی اجاره گیرنده؛

ت. حالت و ارزش تضمین؛ و

ث. سایر مشخصات دارایی استیجاری.

3. مشخصات اجاره گیرنده و اجاره گیرندگان مرتبط؛ و

4. سکتورهای که خطرات اعتباری متوجه موسسه اجاره مالی است.

(3) هر موسسه اجاره مالی باید سوابق، گزارش‌ها و اسناد حمایتی ذیل را حفظ نموده و در دسترس نظارت کننده با صلاحیت د افغانستان بانک قرار دهد:

1. مرور و صنفبندی دارایی‌های استیجاری؛

2. ارزیابی و سنجش میزان ضرر بالقوه مجموع دارایی‌های استیجاری؛

3. ثبت جبران خساره برای دارایی‌های استیجاری خراب و مشکوک؛

4. اقدامات که به منظور حصول اطمینان از کافی بودن جبران خساره تعیین شده برای دارایی‌های استیجاری خراب و مشکوک که بتواند ضرر بالقوه را تحت پوشش قرار دهد، اتخاذ گردد.

(4) هیئت نظار مکلف است تا گزارش کتی منظم را که موارد ذیل را در برگیرد، ارائه دهد:

1. فعالیت‌های اجاره دهی موسسه اجاره مالی مطابق پالیسی‌های مصوب هیئت نظار و این مقرر؛

2. خطرات و ضررهای احتمالی بالقوه مجموع دارایی‌های استیجاری موسسه اجاره مالی؛

3. دارایی‌های استیجاری که مشکلات دارند و رو به خرابی هستند، شناسایی و صنفبندی شده و به حالت غیر سنجشی قرارداد شده اند، و همچنان اقدامات که توسط اداره به منظور کاهش خطرات متوجه چنین دارایی‌ها اتخاذ گردیده است؛

4. مقدار تکتانه سنجش شده اما حصول نشده در صورت حسابات موسسه اجاره مالی؛

5. جبران خساره کافی برای ضرر متوجه دارایی‌های استیجاری در حسابات مناسب شان درج گردیده است؛ و

6. دارایی‌های استیجاری که در صنف خساره شناسایی و حذف شده اند.

(5) هر موسسه اجاره مالی باید در خلال پانزده (15) روز پس از ختم ماه، گزارش‌های خویش که تجزیه و تحلیل، صنفبندی بندی‌ها، جبران خساره تعیین شده و تکتانه حسابات معلق را نشان دهند، در فارمتهای که از طرف د افغانستان بانک ترتیب گردیده است، ارائه دهد.

ماده 32: مشخصات صنفبندی دارایی‌های استیجاری

صنف معیاری: باید صنف دارای شرایط ذیل می‌باشد:

(1) پرداخت اقساط بصورت منظم و طبق قرارداد اجاره مالی پرداخت صورت گیرد؛

(2) تعداد روزهای موعد گذشته آن کمتر از 30 روز باشد، و باوجود اتفاق هرگونه نوسانات، اجاره گیرنده حدی اقل بتواند تکتانه وضع شده را پرداخت نماید؛

(3) اسناد کافی جهت پشتیبانی از مبلغ باقیمانده دارایی استیجاری وجود داشته باشد. برعلاوه، اسنادی کافی وجود داشته باشد که منفعت کامل موسسه اجاره مالی در تضمینات واجد شرایط را مشخص یا به موسسه اجاره مالی اجازه دهد تا اجاره صادر شده و تضمین مرتبط به آن را نظارت نماید؛

(4) وضعیت مالی اجاره گیرنده مصون بوده، و توقع گردد که مصون خواهد ماند؛ و

(5) در صورتی که در پرداخت اصل قسط و سود دارایی استیجاری کدام کوتاهی صورت نگرفته باشد، موعد سر رسید آن نگذشته باشد، خطرات جدی متوجه کسب و کار موسسه نباشد و کدام مشکل دیگر را نشان ندهد.

صنف تحت النظر: باید دارای یک یا تمام شرایط ذیل باشد:

- (1) باوجودی که اجاره صادر شده تضمین سالم دارد و پرداخت اقساد آن نیز به صورت منظم صورت می‌گیرد، عوامل خاصی شناخته شده وجود دارند که می‌توانند در آینده بر باز پرداخت منظم اجاره صادر شده تأثیر بگذارند یا ارزش اجاره صادر شده و تضمین (در صورت وجود) آن را کاهش دهند، از جمله خراب شدن وضعیت کلی اقتصاد یا وضعیت سکتور اجاره مالی و یا وضعیت مالی اجاره گیرنده؛
- (2) از موعد باز پرداخت آن 31 الی 60 روز گذشته باشد یا مطابق سایر شرایط قرارداد اجاره مالی نباشد؛
- (3) اسناد کافی جهت پشتیبانی از مبلغ باقیمانده دارایی استیجاری وجود نداشته باشد. برعلاوه، اسنادی کافی وجود نداشته باشد که منفعت کامل موسسه اجاره مالی در تضمینات واجد شرایط را مشخص یا به موسسه اجاره مالی اجازه دهد تا اجاره صادر شده و تضمین مرتبط به آن را نظارت نماید؛ و
- (4) کارمند بخش اعتبارات بنا بر نداشتن تخصص لازم نتواند بصورت درست دارایی استیجاری را نظارت کند.

صنف تحت المعیار: دارای یک یا چند کاستی ذیل باشد:

- (1) منبع اولیه باز پرداخت اجاره صادر شده در حدی نباشد که اجاره صادر شده را کفایت کند، بنأ موسسه اجاره مالی بر بیشتر از یک منبع باز پرداخت یا منبع باز پرداخت دومی (مانند؛ فروش دارایی‌های ثابت و باز سازی دارایی استیجاری) تکیه کند؛
- (2) از موعد باز پرداخت آن 61 الی 90 روز گذشته باشد یا مطابق سایر شرایط قرارداد اجاره مالی نباشد؛
- (3) تظاهر اجاره گیرنده مبنی بر ضعف وضعیت مالی وی، پرداخت اجاره صادر شده را به خطر اندازد؛
- (4) نقدینگی و جریان در آمد پولی نقد (cash flow) کمتر از پرداخت اصل مبلغ و تکتانه باشد؛
- (5) ارزش جاری دارایی استیجاری و پرداخت های اجاره گیرنده نتواند مبلغ اصلی اجاره صادر شده را تکافو نماید؛
- (6) پس از شروع قرارداد، شرایط مربوط به اصل مبلغ و تکتانه دارایی استیجاری بازسازی/ زمان بندی مجدد شود؛ و
- (7) در صورتیکه کوتاهی در پرداخت در شرایط اصلی دارایی های تعدیل شده اتفاق افتاده باشد، دارائی متذکره حد اقل در صنف تحت المعیار باید صنف بندی گردد.

صنف مشکوک: دارای یک یا چند کاستی ذیل باشد:

- (1) جمع آوری اجاره صادر شده بطور کامل سوال برانگیز یا خلاف توقع باشد؛
- (2) 91 الی 180 روز موعد گذشته باشد؛
- (3) خسارات عملیاتی، از جمله ضرورت فروش دارای ها جهت تکافوی مصارف عملیاتی؛
- (4) اجاره گیرنده سیالیت نداشته و جریان پول نقد آن نیز کمتر از پرداخت مورد نیاز تکتانه باشد؛
- (5) بی‌باوری کامل نسبت به وضعیت مالی؛
- (6) درین حالت احتمال وقوع خساره بالا بوده ولی به دلیل عوامل قابل انتظار و معقول از قبیلی پیشنهاد ادغام، تملک، انحلال، حق وثیقه، تضمین اضافی و سایر موارد، و وضعیت باز پرداخت اقساد بهبود یابد؛
- (7) صنف مشکوک برعلاوه تمام ضعف های موجود در صنف تحت المعیار، ضعف های اضافی از قبیلی عدم موجودیت تضمین کافی، موجودیت ضعف های که جمع آوری و انحلال دارایی استیجاری را غیر ممکن می‌سازد، را نیز در خود دارد.

خساره: دارای یک یا چند کاستی ذیل باشد:

- (1) دارایی‌های استیجاری غیر قابل حصول تلقی می‌گردند، در صورت که ادامه ثبت آن در صورت حسابات موسسه اجاره مالی تضمین نشده باشد؛
- (2) 181 روز موعد گذشته؛
- (3) مقروض به منظور تأمین ضرر عملیاتی در صدد گرفتن قرضه جدید باشد؛
- (4) موقعیت اجاره گیرنده در حال ناپدید شدن باشد؛
- (5) ضرر بسیار بالا؛
- (6) مجموع عواید کمتر از هزینه تولید باشد؛
- (7) عدم موجودیت منبع بازپرداخت به استثنای انحلال؛

- (8) موجودیت تطهیر پول، تقلب، اختلاس یا سایر فعالیت های جرمی؛
- (9) باز پرداخت اجاره صادر شده ممکن اندک باشد، اما این معقول و مطلوب نیست که موسسه اجاره مالی دارایی استیجاری را به هدف حصول آن در آینده دور از حسابات خود حذف نماید؛ و
- (10) در صورتی که اجاره صادر شده غیر قابل حصول تلقی گردد، پرداخت های ناچیز نمی تواند جمع آوری کامل اجاره صادر شده را تضمین نماید.

فصل پنجم: احکام متفرقه

ماده 33: تطابق با مقررہ ها

- (1) هر نهاد حکمی که خدمات اجاره مالی را عرضه می نماید، مکلف است فعالیت های خویش را طبق احکام مندرج این مقررہ و قانون اجاره مالی در خلال شش ماه از تاریخ انفاذ آن عیار سازند. د افغانستان بانک می تواند این مدت را حد اکثر الی یک سال تمدید نماید.
- (2) هر نهاد حکمی فعالیت های خویش را مطابق به شرایط مندرج فقره اول این ماده عیار سازند، از انجام فعالیت هایی اجاره مالی ممنوع می گردد. کلیه قرار داد های اجاره مالی قبل از ضرب الاجل عیار سازی عقد نموده است، در خلال مدت زمانی خود معتبر باقی می ماند.
- (3) ادغام هر نهاد حکمی با موسسه اجاره مالی موجود باید در مطابقت با فقره های 1، 2 این ماده و با فقره 7 ماده 13 این مقررہ، صورت گیرد.

ماده 34: تطابق با شرایط گزارش دهی

د افغانستان بانک قبل از دریافت گزارش های مورد نیاز از یک موسسه اجاره مالی تازه تشکیل شده، 4 ماه مهلت برای آن در نظر گیرد.

ماده 35: مدیریت خطرات

- (1) موسسه اجاره مالی باید سیستم و فرایندی را برای شناسایی، مدیریت و کاهش خطرات طراحی، اتخاذ و راه اندازی کند.
- (2) موسسه اجاره مالی باید کلیه خطرات متوجه فعالیت های اجاره مالی را شناسایی، اندازه گیری، کنترل و نظار کند. در ضمن، برای مدیریت خطرات ذیل باید از بهترین روش های مدیریت خطرات استفاده گردد:
1. خطرات اعتباری؛
 2. خطرات ارزش باقیمانده (residual risk)؛
 3. خطرات نقدینگی یا مدیریت داریی ها و بدهی ها؛
 4. خطرات بازار؛
 5. خطرات عملیاتی؛
 6. خطرات قانونی؛
 7. خطرات اعتبار (reputational risk)؛
 8. خطرات استراتژیک؛ و
 9. سایر خطرات که موسسه اجاره مالی می تواند شناسایی کند.

ماده سی و ششم: شرایط لازم برای انجام معامله با اشخاص مرتبط

- (1) موسسه اجاره مالی از صدور اجاره به اشخاص مرتبط ممنوع قرار داده شده است، مگر در مواردی که اکثریت هیئت نظار صدور اجاره را از قبل تصویب کرده باشند. هیئت نظار از انعقاد قرارداد اجاره مالی با اشخاص مرتبط ممنوع قرار داده شده اند، مگر این که اطلاعات مورد نیاز را که منجر به اتخاذ تصمیم درست و منطقی گردد، دریافت کرده باشند.

- (2) هیئت نظار مکلف است صورت جلسات را طوری ترتیب نماید که موارد ذیل را در بر گیرد:
1. شرایط و نکات کلیدی مرتبط به معامله با اشخاص مرتبط را مشخص کنند؛
 2. تایید کند که معامله با اشخاص مرتبط به اساس منفعت خودی (arm's length basis) صورت گرفته است؛ و
 3. از این که معامله با اشخاص مرتبط منطقی و به نفع موسسه اجاره مالی است، اطمینان حاصل گردد.
- (3) موسسه اجاره مالی مکلف است تا سوابق کلیه معاملات با اشخاص مرتبط - به شمول معلومات که تصویب هیئت نظار به اساس آن استوار است و همچنان نام اعضای هیئت نظار که معامله متذکره را تصویب کرده اند- را حفظ نماید.

ماده سی هفتم: گزارش معاملات اشخاص مرتبط به د افغانستان بانک

- (1) موسسه اجاره مالی باید بصورت ماهوار گزارش مربوط به معاملات اشخاص مرتبط را به د افغانستان بانک ارائه نماید. گزارش باید شامل موارد ذیل باشد:

1. اجاره های اشخاص مرتبط که در جریان ربع اخیر صادر گردیده اند؛
2. تعداد اجاره های اشخاص مرتبط و مبلغ باقیمانده اجاره های قابل حصول به اشخاص مرتبط همراه با نام و شرایط آن؛ و
3. صنف بندی، جبران خساره و حذف اجاره به یک شخص مرتبط.

ماده سی و هشتم: محدودیت بالای حد اکثر مجموع اجاره اشخاص مرتبط

- (1) موسسه اجاره مالی مکلف به رعایت محدودیت های ذیل را بالای مجموع اجاره های صادر شده به یک شخص مرتبط، گروه اشخاص مرتبط نزدیک و یا تمام اشخاص مرتبط می باشد:
1. مجموع اجاره های صادر شده به یک شخص مرتبط و گروه اشخاص مرتبط نزدیک تحت هر شرایط ممکن نباید بیشتر از بیست و پنج درصد (25٪) سرمایه مقرراتی موسسه اجاره مالی باشد؛ و
 2. مجموع اجاره های صادر به تمام اشخاص مرتبط تحت هر شرایط ممکن نباید بیشتر از چهل درصد (40٪) سرمایه مقرراتی موسسه اجاره مالی باشد.

ماده سی و نهم: اجاره بزرگ و تمرکز دارایی های استیجاری

هدف از این ماده به شکل قرار ذیل می باشد:

- (1) به منظور جلوگیری از احتمال پرداخت های نکول (Default) توسط یک اجاره گیرنده یا گروه اجاره گیرندگان مرتبط که بالای مفادآوری و سرمایه موسسه اجاره مالی تأثیر قابل ملاحظه دارند، اجاره گیرندگان انفرادی در یکی از حالات ذیل منحنیث گروه اجاره گیرندگان مرتبط در نظر گرفته شوند:

1. وقتی منبع باز پرداخت اقساط اجاره گیرندگان یک منبع واحد بوده و هیچ یک از اجاره گیرندگان منبع درآمد دیگری جهت پرداخت کامل اقساط اجاره نداشته باشد؛
2. وقتی اجاره به اشخاص صادر شده باشد که بطور مستقیم یا غیر مستقیم تحت یک نهاد مشترک کنترل می گردد- حتی اگر یک اجاره گیرنده بصورت مستقیم یا غیر مستقیم توسط اجاره گیرنده دیگر کنترل شود؛
3. وقتی وابستگی مالی عمیق بین اجاره گیرندگان موجود باشد. وابستگی مالی عمیق وقتی موجود می باشد که پنجاه درصد (50%) یا بیشتر درآمد یا مصارف ناخالص (بطور سالانه) از معاملات بین آنها صورت گیرد؛ و
4. وقتی د افغانستان بانک بر اساس ارزیابی حقایق و شرایط معاملات خاص صورت گرفته دریابد که سلامتی مالی یک اجاره گیرنده ممکن سلامتی مالی سایر اجاره گیرندگان را متأثر سازد.

ماده چهلیم : محدودیت های عمومی بالای مجموع اجاره ها به یک اجاره گیرنده یا گروه اجاره گیرندگان مرتبط

- (1) هیچ موسسه اجاره مالی اجازه صدور اجاره مالی به یک اجاره گیرنده یا گروه اجاره گیرندگان مرتبط را ندارد که بیشتر بیست و پنج فیصد (25٪) سرمایه مقرراتی باشد، و با اجاره صادر شده قبلی را طوری افزایش دهد که بیشتر از بیست و پنج فیصد (25٪) سرمایه مقرراتی گردد.
- (2) در مطابقت با سنجش این محدودیت ها، مجموع اجاره های صادر شده به هریک از اجاره گیرندگان در یک گروه از اجاره گیرندگان مرتبط، به شکل مجموعی منحصیث اجاره واحد به یک اجاره گیرنده در نظر گرفته می شود.
- (3) هیچ موسسه اجاره مالی اجازه صدور اجاره های مالی بزرگ که بطور مجموعی بیشتر از دوصد فیصد (200٪) سرمایه مقرراتی گردند، را ندارد.
- (4) اجاره مالی صادر شده به یک اجاره گیرنده یا گروهی اجاره گیرندگان مرتبط که کاملاً توسط تضمینات سهل فروش مصئون گردیده باشد از فقره یک این ماده مثنی است.
- (5) هرگاه موسسه اجاره مالی به هر دلیلی نتواند محدودیت های وضع شده بالای مجموعی اجاره های بزرگ و یا مجموعی اجاره ها به یک شخص واحد رعایت کند، ایجاب می نماید تا ظرف 90 تخطی ها رفع گردد.
- (6) موسسه اجاره مالی میتواند اقدامات به موقع ذیل را جهت رفع تخطی ها اعمال نماید:
 1. تقاضا پیش پرداخت اضافی (down payments)؛
 2. افزایش پرداخت اقساط؛
 3. درخواست تضمینات اضافی؛ و
 4. تزریق در سرمایه ابتدائی.

ماده چهل و یکم: تاریخ انقاد

این مقرره پس از تصویب شورای عالی د افغانستان بانک قابل تنفیذ می باشد.

